

Biografia de Caius Parellada

Caius Parellada i Cardellach, va néixer a Barcelona el 13.10.2011, fill d'advocat i nét i besnét de notaris per part de mare. Va estudiar a les escoles Montessori, Blanquerna i La Salle Bonanova. El seu pare va ser diputat per Vilafranca, i ja des de petit tingué interès i curiositat per llegir llibres i diaris el que passava al seu entorn i en el món.

Va estudiar dret a la UB; va exercir la professió en un despatx privat, i després va treballar a l'Ajuntament de Barcelona fins que es va jubilar. També va estudiar música: solfeig i piano, amb la prestigiosa pianista Blanca Selva. Amant de l'art, va practicar la composició musical i la poesia.

Paral·lelament tota la seva vida va fer recerca històrica, principalment als arxius barcelonins i també llegint autors clàssics i sobretot dels temes sobre els quals va aprofundir: la catalanitat de Cristòfor Colom, la gesta colombina del descobriment del Nou Món, i sobre la formació i desenvolupament l'Estat català medieval.

De ben jove va conèixer el professor i historiador peruà Sr. Luis Ulloa Cisneros, enginyer que va ser arxiver de la Biblioteca Nacional de Lima (Perú). Aquest distingit professor i erudit va arribar a Barcelona seguint el rastre de Cristòfor Colom; va defensar la catalanitat del descobridor del Nou Món. Caius Parellada va seguir les tesis d'Ulloa, aprofundint-les. També va seguir els estudis del Sr. Enric Mitjana de las Doblas, amic del seu pare, que va ser un altre gran estudiós de la temàtica colombina. Tots dos el van motivar per a continuar aprofundint en les proves de catalanitat del gran navegant Cristòfor Colom.

Un cop jubilat i en la seva maduresa, va anar treballant i investigant sobre la catalanitat de Cristòfor Colom. Fou soci co-fundador del Centre d'Estudis Colombins de Barcelona, creat a partir de la publicació del seu primer llibre de tema colombí: "*Colom venç Colombo. La vera naturalesa catalana del descobridor del Nou Món*" (Aleu&Domingo, Barcelona 1987). Va publicar un segon llibre: "*Cristòfor Colom i Catalunya. Una relació indefugible*" (La Llar del Llibre, Barcelona 1992).

El seu darrer llibre és el que tractarem en aquesta sessió. El seu títol primer fou: *La Monarquia catalana medieval. El regne de Catalunya (El Principat i els regnes)*. (1999, autoedició).

Propòsit del llibre

És el tercer llibre de Caius Parellada, publicat actualment amb el títol: "*Corona d'Aragó, denominació impròpia de l'Estat català medieval*" (2002, Rafael Dalmau Editors). Aquesta obra es proposa, tal com diu en el seu preàmbul: "Rebatre, fins a esmicolar-lo i destruir-lo de dalt a baix, el mite, o més ben dit, la gran mentida històrica que constitueix l'expressió *Corona d'Aragó* tan comunament emprada per hom referir-se a aquella gran confederació o ajust de pobles i organismes governada per la monarquia catalana." (sic)

El llibre pretén desmuntar els tòpics d'una certa historiografia política espanyola que presenta un regne d'Aragó de nació superior i general.

Perquè creu l'autor que el tema de la designació del nostre estat medieval és viu i afecta greument l'opinió catalana que sembla no reaccionar ni reivindicar els seus drets més elementals: el dret al respecte històric i a la veritat, rebutjar un frau històric i destapar un problema amagat

sota unes falsedats evidents.

El testament d'Alfons el Bataller

El rei Alfons I d'Aragó i Pamplona, el Bataller (+ Setge de Fraga 7.09.1134) el mes d'octubre de 1131, durant el Setge de Baiona, nomenà hereus del regne els ordes militars del Sant Sepulcre, de l'Hospital i del Temple per terceres parts; testament que va ratificar pocs dies abans de morir, el 4.09.1134. Tanmateix part dels nobles aragonesos no acceptaren el testament per por de passar a dependre dels navarresos i van nomenar rei el germà del rei difunt: Ramir el Monjo (1086-1157), qui havia estat nomenat Bisbe de Roda. Ramir finalment acceptà ser rei, però va haver de renunciar al Bisbat i mai no va ser reconegut com a rei per l'Església romana, de la qual el regne era vassall.

Aprofitant aquell moment de precarietat, en què Aragó tenia el seu oest envaït -el 1136 Saragossa, Calataiud, i Alagón estaven en poder dels castellans-, els navarresos s'havien independitzat. Ramir el Monjo va apaivagar la confusió i es casà a la catedral de Jaca amb Agnès de Poitiers l'any 1135. El matrimoni va tenir una filla: Peronella. Ramir abdicà el 13.11.1137 i va morir a Saragossa el 1157.

El pacte

Tot i que el testament d'Alfons havia estat ratificat el 4.09.1134, tres anys després per les Capitulacions de Barbastro (11.08.1137), Ramir escriu que donaria el seu regne i la seva filla d'1 any al comte de Barcelona quan ell volgués, però el 27 d'agost va haver de redactar un altre document promentent que no faria donacions sense l'autorització del comte de Barcelona, (ja que el testament d'Alfons havia estat ratificat i la sobirania del regne, per la cessió de les ordes de cavalleria corresponia a dreta llei al comte Ramon Berenguer IV). El rei Ramir dona el seu regne i la seva filla a Ramon Berenguer: "Ego Ramimirus Dei gratie Rex Aragonensis dono tibi Raymunde Barchinonensis Comes et marchio filiam meam in uxorem cum totius regni aragonensis integritate sicut pater meus Sancius rex vel frates regni mei Petrus et Ildefonsus melius habuerunt vel tenerunt." El novembre de 1137, exigeix a tots els seus homes, cavallers, eclesiàstics i pedites, que obeeixin Ramon Berenguer com a llur rei ("tamquam rege").

Posteriorment Ramon Berenguer, per mitjà de pactes i acords, rep de les ordes militars el testament d'Alfons: El 16 d'octubre de 1140 amb l'orde del Sant Sepulcre i amb l'orde de l'hospital, i el novembre del 1143 amb el Temple. "Donem i cedim a Ramon Berenguer i a tota la seva progenie.... la terça part del regne que ens pertany.... per dret del testament del rei Alfons". Aquests pactes foren aprovats pel Papa Adrià IV amb diferents butlles (1140, 1141 i 1143 i 1158).

O sia, legalment, els aragonesos no van respectar el testament d'Alfons nomenant Ramir; el regne l'obtingué legalment Ramon Berenguer per donació de les Ordes. En cap lloc es fa esment de la reina, que ho és per ser la muller de qui té els drets reials i no per dret propi. Per altra part no existeix cap testament on Ramir faci donació del regne a la seva filla, cosa que no podia fer evidentment perquè ja l'havia donat en vida al Comte de Barcelona. Tot això invalida la teoria d'alguns historiadors que veuen el regne com a part del dot per casar-se amb la filla, o que els drets reials passen a través de Peronella al comte Ramon Berenguer IV i al seu fill Ramon-Alfons. Aquest heretà per testament del seu pare Ramon Berenguer (agost de 1162), el comtat de Barcelona, l'Aragó, Carcassona i Narbona. La Cerdanya l'heretà el seu germà Pere.

La formació de l'Estat i la unió dels regnes

Aragó no tenia en aquell moment ni la tercera part de territori que Catalunya, i a més el seu llevant estava habitat per catalanoparlants. De fet la invasió castellana va ser aturada per Ramon Berenguer IV, qui també va conquerir Saragossa. Aragó en el moment de la cessió de Ramir a Ramon Berenguer estava a punt de desaparèixer.

Hagués tingut prou potència militar Aragó per si mateix per a "reconquerir" la resta del que actualment és el seu territori sense els catalans? Possiblement no. Aragó seria avui una província i no tres, com una mena de Logronyo o Cantàbria. Una cosa "exòtica" del sistema autonòmic espanyol. Així, doncs, seria just després de tot l'esforç fet en diners i homes, quasi exclusivament pels catalans, dir-li "Corona d'Aragó"? Perquè Catalunya, des de l'inici del segle XII ja des dels predecessors de Ramon Berenguer IV havia anat avançant en la reconquesta de territoris fins ocupar Tarragona i Tortosa (1148) i consolidant-se com la unitat política hegemònica des dels primers comtats al voltant del nucli Barcelona-Osona-Girona, obtenint el reconeixement dels d'Urgell, Besalú i Cerdanya i essent coneguda i reconeguda com a Catalònia.

Per la donació triple o quàdruple dels drethavents de la sobirania d'Aragó i el regne al comte de Barcelona Ramon Berenguer IV, resultà la unió i es creà un ens polític únic i diferent del regne aragonès antic. Va néixer un nou poder internacional personificat en el sobirà d'un dels dos països que l'integraven, el comte de Barcelona i més tard pel seu fill de naixença Ramon (després Alfons) que fou el primer en emprar el títol de rei. Perquè el seu primer sobirà Ramon Berenguer IV no va emprar mai el títol de rei sinó Príncep i dominador d'Aragó. El canvi no va comportar més que l'adquisició d'un nou territori, un regne que s'incorporà al patrimoni del sobirà de l'Estat adquiridor, Barcelona i Catalunya. Aquest nou ens polític internacional o Estat dual que es va crear del fet d'unir el regne d'Aragó i el comtat de Barcelona en la successió del regne d'Aragó va fer guanyar prestigi al comte i al comtat en les seves relacions internacionals, en un temps d'expansió dels seus dominis, i completar el nou Estat plural sota el seu regisme.

Tanmateix la unió dels estats va augmentar el poder ja existent i originari dels comtats però va respectar alhora les particularitats i consuetuds de cada nació, consolidant la unió realitzada per Ramon Berenguer IV i les Corts Catalanes. Aquesta unió va ser aprovada i ratificada en diverses constitucions per respondre a les necessitats que anaven sorgint: a les Corts de Montsó de 1289 regnant Alfons II s'acordà i estatuí que mai Mallorca, Menorca i Eivissa es podrien separar ni alienar per cap motiu de Catalunya; a les de 1292 de Barcelona hi hagué un acord semblant que acabava dient: "A dominatione Catalonie et dictorum regnum Aragonum et Valentie et Comitatus Barchinone" (Corts I, pg.163). Aquestes constitucions estableixen la sobirania fonamental de Catalunya, dels comtes i de la nació fundadora de l'Estat. Remarquem que aquestes constitucions són a les *Constitucions i altres drets de Catalunya*, llibre VIII, títol XI, capítol XXXXI, i no figuren als llibres de *Fueros y observancias del reino de Aragón*.

En les Corts successives s'anaren ratificant aquesta unió: al Parlament de Tarragona el 14.12.1318 fou una de les més importants; el mateix Zurita (1512 – 1580) transcriu el següent fent referència a les Corts de Tarragona i al rei Jaume II: "...fèu la unió dels regnes i ço fou que es delibera pel rei: deixar de tal forma cosits i incorporats els regnes d'Aragó i de València al comtat de Barcelona que no es poguessin separar ni dividir pels seus successors." (sic). També a les de Lleida de 1336 i a Mallorca, València, a Perpinyà; a Barcelona en dates 1340, 1342, 1387, i 1394.

Segons l'historiador Klüpfel, des del començament i durant tota l'existència d'aquell Estat, va tenir sempre un caràcter predominantment català. Tot i la oposició que hi va haver des de l'inici per part del partit contrari a la donació del regne, el qual, deixant de banda la realitat dels fets oficials, va exaltar la posició d'Aragó com a regne general i superior del nou ens polític. Aquesta

versió va anar prenent cos discretament i amb Zurita s'oficialitzà als “*Anales de la Corona de Aragón*”.

Comtes-reis catalans

La realitat però fou que el comte va esdevenir rei; per això, segons TN Bisson, anomenar comtes-reis els sobirans “és el terme preferit pels historiadors catalans i el menys equívoc” perquè expressa el predomini de Catalunya en la majoria d'iniciatives des de 1162.

És cert que els reis foren el nexa d'unió, però aquest reis foren netament catalans alhora que tenien altres títols i altres estats. Així ho expressà Rubió i Lluch: “La dinastia d'origen català era aleshores la vertadera encarnació de l'Estat polític, els membres de la qual rebien d'ella el ferm vincle que els lligava”. Hi podem afegir que aquell doble estat a l'inici i més tard plural fou regit per Catalunya.

Ningú no pot dubtar que tots els reis des d'Alfons a Martí l'Humà es consideraven a si mateixos catalans. Això tampoc ho podem dubtar dels reis Trastàmars, malgrat que la seva nissaga fos d'origen estranger. Es comportaren sempre com a catalans, de la mateixa manera que en Juan Carlos I es considera espanyol, malgrat ser la seva nissaga d'origen francès i tenir àvies i besàvies de tots els països europeus.

És clar que els prínceps de l'Estat compost de Catalunya i Aragó eren els mateixos que els de l'Estat associat i dominador: Catalunya. Eren els sobirans de Catalunya els qui regnaven, també, a l'Aragó. Perquè és indubtable que en un Estat doble, cap sobirà no perd la seva nacionalitat pel fet de governar a més del seu propi Estat, un altre. L'evidència és que van ser els sobirans de Catalunya els qui van governar a l'Aragó i no pas el contrari.

Prova d'això hi ha el fet singular d'haver estat sempre catalans i en tota avinentesa els títols dels primogènits reials: Duc de Montblanc, Duc de Girona, Príncep de Girona, o Comte de Cervera per exemple.

La Corona per a designar un Estat?

Quan els document d'aquell temps es refereixen a la corona com a símbol de sobirania, s'esmenta la *Corona reial*, la *nostra Corona reial* si parla el rei, o la *vostra Corona reial* si parlen les Corts.

La corona com a designació d'un Estat és ja una aberració lingüística, una absurditat, un estirabot, però a més afegir-hi Aragó quan l'Estat i la seva organització política eren catalans és una falsedat que cap historiador no hauria d'acceptar. La corona era simplement un dels elements d'un dels regnes que constituïen l'Estat general, representava la sobirania del seu titular damunt del regne estricte d'Aragó, i pertanyia a dreta llei als comtes de Barcelona. Aragó va ser l'únic Estat dels sotmesos a la sobirania dels comtes de Barcelona que tenia un sobirà estranger, ja que els altres membres de la confederació -Catalunya, Mallorca, València- eren catalans de nacionalitat. La corona era senzillament el títol o símbol del domini català sobre el regne estricte d'Aragó i en aquell temps signe de la subordinació del dit regne a la sobirania del seu titular: el comte de Barcelona.

Aquesta sobirania s'encarnà en una monarquia catalana pel seu origen i per tots els elements que la constituïren: els reis, l'organització política, les magistratures, les institucions públiques, la llengua catalana emprada en l'administració reial de tots els estats i al cim de la monarquia. Així mateix a la seu de totes les activitats, que era Barcelona i Catalunya per als afers generals i internacionals. Tot i que hi havia els organismes particulars per a cada nació.

L'expressió "regne d'Aragó" o "Corona d'Aragó" en tots els documents antics es refereix tant sols a l'Aragó. O sia, durant 400 anys això del "regne" o "corona" d'Aragó es refereix tant sols a l'Aragó. Només hi ha un rei i un sol document entre milers que ho apliqui a tots com a genèric al total dels seus regnes i aquest no és altre que Ferran el Catòlic .

Conseqüentment cal bandejar l'ús de la locució “Corona d'Aragó” per a designar aquell ens creat, exalçat i magnificat per Catalunya, ja que el seu ús ha confós i deturpat la vera història de l'Estat català -la monarquia catalana- a fi de fer desaparèixer Catalunya del lloc que li correspon en la Història. I la seva suplantació per una denominació fictícia i irreal.

És que potser no han vist que tot aquell conjunt estatal era català? Han cregut que català i aragonès eren sinònims? O bé perquè l'emprés l'historiador Zurita als seus “Anales de la Corona de Aragón” ja justificava l'anihilació de la realitat històrica i la creació d'un ens irreal i imaginari? (alguns historiadors han fet palesa aquesta confusió: Jacques Heers, Robert Bower, Garrigue, Mascarenhas, Saint Falle, Lee, Hildegard, etc.).

La intencionalitat política de fer valdre el terme “Corona d'Aragó” per a designar aquell conglomerat estatal és evident; s'ha utilitzat i han volgut fer veure una superioritat aragonesa a partir d'una corona que no li pertanyia, per a destruir el què era a la vista de tothom: un Estat català i una monarquia que exercia la sobirania sobre l'Aragó i en tots els altres estats sotmesos a la sobirania catalana.

És un fenomen de caire polític que ja alguns historiadors com Schramm va denunciar, o també Finke quan escrigué: “...podem subratllar la dicotomia entre Corona d'Aragó i el comtat de Barcelona i doncs, que el regne d'Aragó queda sempre al marge i desaparellat de Catalunya. És a dir, si hi ha una nació esmentada, aquesta és Catalunya”.

Un dels historiadors aragonesos (González Antón) ja reconeix que aquesta expressió és tardana.

L'Administració reial catalana

Tota l'administració reial de la "corona" residia a Barcelona. Catalunya va annexar l'Aragó sense fusionar-s'hi perquè no va voler constituir-se en regne per la significació que tenia el terme de subjecció al sobirà, mentre que Principat equival al pes polític del país. La Cancelleria Reial era la Cancelleria de Catalunya. El Canceller de tota la "confederació" era el Canceller de Catalunya. També ho eren tots els altres membres: el Vicecanceller, el Regent, el Camarlenc, el Protonotari i el Mestre Racional, els oïdors, els promovedors, els correus, els secretaris, el confessor, i el capellà del rei que era l'Abat de Santes Creus. En canvi, de Majordoms n'hi havia tres: un per Aragó, un per Barcelona i un per València des de Pere III.

Fins i tot a l'època de Ferran II, amb una Cort itinerant, tots els oficials de la Cancelleria Reial eren a Barcelona. En cap lloc els “Fueros de Aragón” esmenten l'existència d'una Cancelleria Reial a Aragó. Fins l'any 1419 va haver-hi un sol Mestre Racional per a tots els regnes, i des d'aquest any n'hi va haver un de nou a València. El Consell Reial o Consell de Guerra era a Barcelona i format per catalans; no podia ser d'altra manera, ja que els aragonesos no es van implicar mai en les conquestes mediterrànies ni en els afers internacionals.

En les Corts de 1283, els aragonesos es queixaren al rei dels "recaptadors de rendes que eren jueus, i dels jutges estrangers d'altres llengües". Per a governar l'imperi, els reis catalans delegaren en virreis, no n'hi havia hagut mai a Barcelona sinó Lloctinent. Normalment el lloctinent era la reina o el príncep hereu. Fins a Ferran II no es va nomenar cap virrei de

Catalunya. Aquest rei fou el primer que va nomenar virrei Enric, Comte d'Empúries, cosí seu, amb la protesta de les institucions catalanes.

Castella no tenia virreis perquè era un regne únic, i només tenia un Almirall, hereditari, els Enríquez.

La llengua oficial

La majoria dels documents oficials dels reis, des de les Capitulacions de Ramon Berenguer i Peronella fins als capítols de les Corts de Montsó de Felip III de 1620, són en català. Per tant si hi havia una llengua "oficial" de la Corona aquesta era, sense dubte, la catalana. A més a més, els primers Furs d'Aragó estaven redactats en català, fins que el Justícia d'Aragó els va traduir al llatí. Tota la documentació reial que hi ha a l'Arxiu Reial de Barcelona (perquè l'arxiu de la Corona d'Aragó de Saragossa el van cremar els francesos) dirigida a càrrecs d'Aragó o a les mateixes Corts d'Aragó són en català.

Tant és així, que els reis a les Corts de tots els països sota el seu regisme van parlar-hi sempre en català, prova irrefutable de la natura catalana de la monarquia. Segons expliquen J. Pella i Forgues i J. Coroleu i Inglada als "Fueros de Cataluña", va ser tan sols a partir de les Corts de Montsó de 1382 que es va acordar que el rei faria la proposició en català i la resposta es faria en aragonès, en un temps en què l'acció política ja començava a debilitar l'estructura de l'Estat.

Una altra prova que això era així l'exposa l'historiador Benvingut Oliver i Estellés, autor de "*Historia de Derecho en Cataluña, Valencia y Baleares. Código de les costums de Tortosa*". Hi diu que a les Corts Generals de Montsó de 1388 un síndic de Saragossa es queixava que les lleis civils i processals es redactessin en català, i va manifestar que havia de ser redactada en llengua aragonesa la legislació civil per al regne d'Aragó demanant al rei que es redactés de bell nou.

Les coronacions dels reis d'Aragó celebrades a Saragossa es feien en català, per disposició de Pere III. I això no significa tan sols que el rei fos o se sentís català, sinó que demostra que tota l'administració era catalana. La Corona era catalana i així s'hi referien tots els altres membres de la "confederació": Els jurats de Palerm, a Sicília, escriuen "regnum Cathaloniae" referint-se a les Corts Generals de Casp.

Ara bé, remarquem que a finals del s. XVI des d'altres instàncies públiques poderoses va començar a irrompre el fenomen del llemosí per a desempoderar el català, rebaixar-lo i esborrar-lo de la faç de la terra. A partir d'un moment determinat es va anomenar llemosí la llengua catalana; i així durant segles, per part d'insignes personatges cultes: el canonge mallorquí Gregori Genovart o Joan Bonllavi en són exemples. Del fenomen llemosí en feren un estudi els lingüistes Germà Colon i August Rafanell. Els mitjans utilitzats per a dur a terme la finalitat esmentada van ser dues ben subtils:

- 1) prohibir-ne el nom des de les instàncies oficials i
- 2) dividir-la, llavors el català ja no existia a València ni a Mallorca.

Així va passar el català, en un breu lapse de temps després de la mort de Ferran el Catòlic, a ser una llengua menyspreada, essent-li arrabassada la identitat i la glòria des d'un poder públic alienat.

La força de la propaganda va ser evident i es va anar escampant que el llemosí havia estat la llengua de la reialesa i del país. Anomenar la llengua amb un nom vingut de lluny era part dels deures i una consigna que havien de complir els oficials del regne.

Tan sols hi va haver tímides i poques veus discordants al llarg del segle, com Cristòfor Despuig als "*Col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa*" inèdits fins al 1877 per obra del P. Fidel Fita.

Catalans o aragonesos?

En la majoria dels escrits forans, es tracta la suma de tots els regnes com a catalans:

*Eduard III d'Anglaterra: "mercatores fideles de partibus Hispaniae, Catalonie et Majoricam" (El 1340 Mallorca era independent).

*Guillem de Baux, Príncep d'Orange: "... a l' e m p e r a d o r d e B a r c e l o n a ", 1 2 1 0.

*Marcabru: "Avec l'aide de Portugal et de Navarre e pourvú que l'emperateur de Barcelone ", 1261.

*Les cartes que dirigia la Cancelleria als reis de Marroc, al soldà de Babilonia, al soldà d'Egipte, o al rei dels Mogols són totes escrites en català.

*Els Consellers de Barcelona utilitzaven expressions com "totam nationem cathalanorum".(1437)

*Els tractats signats amb altres reis utilitzen la formula "...per los regnes nostres d'Aragó, e de València, de Catalunya....".

*Pere el Gran s'intitulava "Heres Cataloniae", significant així que era l'hereu de tots els reialmes.

*El rei Jaume II, en carta al Dux de Venècia diu "...partibus imperi Constantinopolis in Sicília et Cataloniae", on l'expressió Cataloniae es refereix a tots els territoris ibèrics.

*El rei Ferran II, diferencia els mercaders súbdits seus com "consuli mercatorum tam catalanorum quam castellanorum".

*A les mateixes Constitucions, Volum Corts I, 1292 s'afirma que no es podrà separar el regne de Mallorca i els comtats Catalans del nord "de la dominatione Catalonie e dictorum regnorum Aragonum, Valentie et Comitatus Barchinone" amb el que queda clar que el nom de tot el reialme és Catalunya.

*Els Sards de Càller reclamen ésser representats a les Corts Catalanes. Els Sicilians de Palerm mentre duraven les Corts de Casp es refereixen a tot el regne com "...regnum Cathalonie quod es açephalum rege..."

*El mateix historiador aragonès Zurita afirma: "fou nomenat rei pels tres braços del General de Catalunya, Martí l'Humà", deixant clar així que el nomenament del rei el feia la Generalitat de Barcelona.

La numeració dels reis

Aquesta numeració ha suscitat molts debats, ja que hi ha dues numeracions en litigi:

1.- per un costat la històrica, basada en documents i en l'ús que se'n feia en aquell temps. Aquesta numeració era la catalana que els reis feien servir en referir-se a ells mateixos; igualment feien servir la numeració catalana, també, en la seva correspondència amb l'Aragó o els actes de Cort a l'Aragó, així que entenem que la dinastia aragonesa havia desaparegut amb el rei Ramir. Pere Terç (així signava) va fer esculpir les estàtues dels seus vint predecessors, i això es correspon amb els onze Comtes de Barcelona, i els nou Comtes-reis. És la que fan servir també normalment els historiadors catalans. Aquesta numeració és l'única històricament llegítima i justa perquè és conseqüència natural de l'adjunció del regne d'Aragó al patrimoni comtal i resultat de la creació d'un Estat nou que s'iniciava aleshores amb una nova sèrie de numeració reial.

2.- i per un altre costat l'aragonesa o castellana, basada en la historiografia barroca aragonesa, que és l'adoptada pels historiadors espanyols habitualment, amb excepcions. Aquesta versió té un caràcter polític evident, variant d'un ordinal els Peres i Alfonsos, comptant els d'abans del rei Alfons el Bataller, o sigui, anteriors a l'adjunció dels estats. Aquesta versió és anti científica. La

seva interpretació és que la unió va engrandir els dominis del regne d'Aragó, exalçant la seva glòria i capgirant la realitat dels fets en detriment de Catalunya.

L'Arxiu reial de Barcelona

L'Arxiu central de la Corona era l'Arxiu reial de Barcelona. En cap document des de l'any 1100 fins al 1714 els reis, la cancelleria o cap funcionari reial l'anomena Arxiu de la Corona d'Aragó, perquè tothom tenia clar aleshores que la Corona d'Aragó es referia tant sols al Regne d'Aragó i que, en canvi, l'Arxiu reial de Barcelona era l'arxiu central de la Corona.

De fonts fidedignes, el nom de “Corona d’Aragó” per a designar l’Arxiu reial de Barcelona es va imposar a partir del Decret de Nova Planta l’any 1714. Va ser introduït cautelosament amb l’afegit de *General* i *Corona de Aragón* i suprimint-hi la seu: Barcelona. Aquesta locució ja es troba a la traducció castellana al volum de Capmany *Ordenanzas navales de la Corona de Aragón* feta del català -que curiosament anomena llemosí- *Ordinacions marítimes del rei Pere III*, pel seu Almirall Bernat de Cabrera. Posteriorment també la fa servir Pròsper de Bofarull i Mascaró en dedicar la seva obra “*Los Condes de Barcelona vindicados*” al rei Ferran VII l’1 d’agost del 1833.

Aquesta designació és una baula més del procés de descatalanització de l'antiga realitat estatal, a fi d'esborrar tot rastre d'aquell Estat i negar-ne l'existència, a més d'apropiar-se'n la glòria. Prova del que defensem són les “Acta Aragonensia” d'Heinrich Finke que transcriu dels reis: “In archivo palatio nostro Barchinone” o “In archivo nostro regio”. Si consultem el diplomatarí d'A. Rubió i Lluch, hi llegim: “Si aquells llibres de la ordinació de casa nostra són acabats, metats aquells dos que són en pergamí en l'arxiu nostre de Barcelona”, etc. O els cronistes del segle XV Turell o Pere Miquel Carbonell i posteriors.

L'expressió “Archivo Real y General de la Corona de Aragón” és modern. La seu de l'Arxiu a la ciutat comtal i el seu nom original indica clarament que és on es negociava i es lligaven les decisions d'Estat, ja que era igualment la seu dels seus grans oficis: de la Cancelleria, del Mestre Racional, de l'Escrivania Reial i en especial, la casa dels reis i seu de la monarquia; a més de la Capella reial, d'on era titular l'Abat de Santes Creus com a capellà dels reis.

La bandera catalana i la bandera d'Aragó

La bandera d'Aragó era una creu blanca sobre fons blau, i això ho afirmen fins i tot historiadors aragonesos com Lucio Marineo Sículo, a la seva *Crònica de Aragón*. El famós historiador Zurita afirma que la utilització de les armes del comtat de Barcelona a l'Aragó són part dels acords entre Ramir i Ramon Berenguer. L'escut actual d'Aragó amb quarts no l'inventen fins al 1499. Fixeu-vos que, fins i tot en l'enterrament de Joan II, el cavaller que representava Aragó, anava guarnit de camp d'atzur amb creu blanca d'argent, i això ja era l'any 1479.

El cronista de Ferran II i arxiver de l'Arxiu reial de Barcelona escriu a les seves cròniques d'Espanya publicades el 1547, referint-se a Ramon Berenguer IV quan es va fer càrrec del regne d'Aragó: “no volgué mudar les insígnies o armes del comtat e comte de Barcelona ans de aquelles totes usà e no de les del regne d'Aragó, com aquelles reputà més insígnies de totes les altres e foren aquestes armes del comtat e comte de Barcelona , quatre pals vermells e foguejats en camp d'or”.

S'hi refereix també el rei Martí el 26 de gener de 1406 a Perpinyà en un cèlebre discurs: “Fill, jo us do la bandera nostra antiga del Principat de Catalunya...” Aquesta bandera va passar a ser la general de la monarquia i de l'Estat, malgrat la conservació de les armes pròpies de cada territori.

És a dir, les armes aragoneses desaparegueren dels senyals reials i foren substituïdes per les catalanes, per les del nou sobirà de l'Estat català. En canvi en l'escut d'Aragó hi posaren les quatre barres o armes catalanes.

Hi ha exemples a balquena i un de gens parcial és el del Marquès de Villarrutia que va escriure a la BRAH-92 el febrer de 1928: "Los 4 palos de gules sobre campo de oro, emblema del Principado de Catalunya, adoptado como armas reales por los monarcas de la Corona de Aragón".

Per tot això denunciem que la bandera catalana com a pròpia d'Aragó que fa ara la Diputació General d'Aragó i el seu Estatut d'Autonomia d'apropiar-se-la representa un atemptat a la veritat, per una banda, i per l'altra, la confirmació pública que l'antic Estat compost inicialment per Catalunya i Aragó era un Estat català, creat i regit pel poder català. Les intencions d'aquesta apropiació són evidents: aprofitar el llustre de les barres per adjudicar-se les gestes i la fama que adquiriren els catalans en els segles d'expansió.

Els exèrcits i les guerres

En temps del rei Pere Terç, els castellans envaïren novament l'Aragó, i l'exercit català "tan ennoblecido de infantes, grandes barones y cavalleros con gran distinción, vinieron ....en socorro de Aragón, pues nunca nuestro reino desde tiempos de los moros tuvo tan gran peligro", segons Pedro Abarca.

Segons Marichalar y Enrique "los catalanes tuvieron la gloria de salvar al Reino aragonés formando con tan rapidez un ejercito para defender Zaragoza que obligó al rey castellano a variar sus planes".

L'únic Almirall d'Aragó existent és en Ramon Folch de Cardona i Enriquez, cosí de Ferran el Catòlic. Galcerà de Pinós, els Queralt, els Perellós, els Santapau, els Cabrera, fins els almiralls Folch de Cardona i Colom o Lluís de Requesens són almiralls catalans. També existien vicealmiralls a València, Mallorca i a Barcelona, però no a l'Aragó.

A les Corts celebrades restà escrita la col·laboració econòmica de cada regne en les campanyes militars o en la hisenda reial. A les Corts de Montsó de 1362 es recolliren els següents diners: Aragó 60.000 lliures, València 53.000 lliures, Mallorca 15.000 lliures i Barcelona 122.000 lliures. En les Corts de 1599: Aragó 210.000 lliures, Barcelona 1.100.000 lliures.

La política exterior

Els Còsols catalans atenien els afers dels ciutadans catalans i també dels francesos i castellans (carta de Pere III al soldà de Babilonia). Tota la correspondència diplomàtica era tramesa a Barcelona. És més, en època de Ferran el Catòlic, les altres Corts europees trametien la correspondència diplomàtica al regne de Castella a nom de Ferran. "Sota el nom de catalans eren designats en aquells temps als aragonesos i tots els altres vassalls dels nostres reis, encara que Papes, Reis i autors només anomenin als catalans com a nació més nombrosa i principal." N. F. de la Peña.

"Convé, abans de tot, recordar que amb el nom genèric de catalans eren designats a l'Edat Mitjana tots els naturals de la Monarquia Federativa d'Aragó" segons Rubió i LLuch.